

Avlsrådets beretning for 2020

Avlsrådets sammensetning

Korthår: Ingeborg Nina Nygaard , Arild Walter Hansen, Britt Schibbye

Langhår: Liv-Jorunn Karlsen og Bjørn Frode Eriksen

Strihår: Sigurd Nikolaisen, Ørjan Alm, Tone Engløkk Jorde.

Leder: Trude Lien

2020 har vært et stabilt år med tanke på avlsrådets sammensetning, dette er bra! Det fremmer avlsrådsarbeidet å ha kontinuitet og stabilitet internt i avlsrådet.

Generelt

Det har vært avholdt 7 møter i AR dette året. Møtene har vært holdt som telefonmøter og teamsmøter. Vi hadde i tillegg fysisk møte på Gardermoen i januar 2020.

Arbeidet i AR har i store trekk vært utført etter samme retningslinjer som tidligere mht. paringshenvendelser, andre typer henvendelser og løpende arbeid med blant annet utredninger og oppdateringer. Avlsrådet for den enkelte rase har utover de «store» avlsrådsmøtene hatt en rekke digitale møter og samarbeider godt.

Avlsseminar 2020

I januar 2020 ble det arrangert avlsseminar på Gardermoen. Det var felles avlsråd som sto som arrangør, med Kai-Rune Johannessen og Marius Skjønsberg fra NVK som viktige aktører. Kai-Rune som ordstyrer loset forsamlingen gjennom en rekke spennende tema. Det var særdeles godt oppmøte til seminaret, og tilbakemeldingene har vært svært positive. Avlsrådet var godt representert på seminaret.

Avlsrådet har publisert et par artikler på nettsiden, blant annet har vi belyst hvorfor en gentest for HD ikke kan gi oss noen hjelp til å bekjempe HD. Vi har også skrevet om epilepsi og samarbeid med NMBU.

Felles avlsråd/Raseutvalget (RU)

Felles avlsråd - som har vært en felles møteplass for avlsråd og avlsrådsledere i fuglehundklubbene, ble i 2020 innlemmet som en del av Raseutvalget. Avlsrådsledere eller representanter for avlsrådet i de ulike klubbene deltar i RU sammen med ledere for klubbene. For NVK har avlsrådsleder og nestleder deltatt i RU-møtene i 2020.

Blant saker som ble løftet frem av NVK var blant annet sak om uthenting av data fra datahound og oversending av data til Jørgen Ødegård som utarbeider indeksene. Det har vært betydelige forsinkelser i dette arbeidet og NVK ønsker at det settes faste rammer for hvem som skal hente ut data og en frist for når dette skal skje før hver indeksskjøring. Det ble bestemt i RU at det nedsettes et datautvalg som blant annet skal håndtere dette.

Kontakt med naboland

AR har sporadisk kontakt med de andre nordiske landene på flere nivåer. Vi vil arbeide for å holde god kontakt med naboland også i fortsettelsen. Dette er viktig da vi deler mye avlsmateriale.

Blant annet har Avlsrådet tidligere bedt RU/Felles avlsråd om å utrede mulighet for å dele HD resultater med de andre nordiske landene. Felles avlsråd ble som nevnt i 2020 innlemmet i RU, og dette spørsmålet må nok settes frem for RU på nytt i 2021.

Dette vil være et verdifullt bidrag i arbeidet med å redusere HD frekvens.

Vi samarbeider også med våre naboland når det gjelder fargen «Gelber Brandt» på KV, se mer om dette senere.

Representasjon

AR-representanter er vanligvis til stede ved diverse medlemsmøter og andre arrangementer som for eksempel Pinsesamlingen. I 2020 gikk naturlig nok alle disse arrangementene ut.

REPRODUKSJON OG AVLSVERKTØY

Henvendelser om parringer

Vi opplever at det er en positiv utvikling når det gjelder henvendelser til avlsrådet. Flere ber rett og slett om råd. Dette er flott, det er slik vi ønsker det, dvs å være en naturlig kontakt- og samarbeidspartner når oppdrettere vurderer avl. Selv om det fremdeles er slik at mange har bestemt seg for hannhund i det de henvender seg til avlsrådet, er det likevel flere som er åpne for innspill og søker informasjon som avlsrådet sitter på. Detaljer rundt dette kan dere lese om i årsmelding for de enkelte rasene.

Innmelding av avlshund og parringer

Avlsrådet har over tid arbeidet med nye skjema for innmelding av avlshund og innmelding av parring som tilfredsstillende avlskriteriene. Vi ønsker å få til en digital løsning og vi har arbeidet videre med dette i 2020. Vi legger frem siste informasjon om dette på årsmøtet.

Valpeproduksjonen

Valpeproduksjonen på SV har vært noe lavere i 2020:

SV; 2020: 14 kull, 107 valper (2019: 18 kull og 147 valper)

For KV er produksjonen tilnærmet lik som den var i fjor:

KV 2020: 29 kull med 189 valper (2019: 30 kull, 190 valper)

LV er det i 2020 født 4 kull, 23 valper.

Mot 1 kull i 2019 med 8 valper, og 3 kull med til sammen 26 valper i 2018, men rasen er så liten at det må forventes svingninger.

NB! Det er et visst etterslep i registreringssystemet slik at ant. kull og ant. valper vil kunne endre seg noe. Det beror også på når et gjør utplukk fra Dogweb.

Valpeproduksjonen har totalt sett vært for lav i forhold til etterspørselen, dette var særlig merkbart første halvår i 2020 men har bedret seg på slutten av året med mange kull på gang for KV og SV. På LV er det også større etterspørsel enn produksjon.

Det er etablert avlspris og oppdretterpris som skal virke stimulerende på valpeproduksjonen. Prisene er populære og medlemmene følger med på dette, så inntrykket er at prisene kan være med å stimulere til avl.

Det kan fortsatt virke som om mange er svært ivrige etter å delta i konkurranser og derfor prioriterer prøvedeltakelse fremfor avl, men Corona-året 2020 kan ha medvirket til at det i andre halvår 2020 ser ut til å være en økning i antall kull/kull på gang.

Det importeres hunder, først og fremst fra Sverige og Danmark, men også fra andre land. Mht. importer er det for SV registrert importert 9 hunder. 1 fra Latvia, 6 fra Sverige og 2 fra Danmark.

For KV er det registrert 6 hunder importert i 2020, 5 fra Sverige og 1 fra Tyskland.

LV; 2020: 2 voksne hunder og 1 valp importert.

Avlsplan = RAS (Rasespesifikk avlsstrategi)

RAS ble jobbet ferdig i 2018 og lagt frem for DK i 2019. RAS dokumentene ble sendt til NKK i 2019. NKK har fremdeles ikke prioritert å gjennomføre arbeid med revisjon av raseklubbens RAS dokumenter. Våre RAS dokumenter fra 2019 er derfor ikke formelt godkjent av NKK, men RAS fungerer utmerket som klubbens avlsplan.

Avlsindekser

Indeksene er et meget nyttig hjelpemiddel i planleggingen av avlsarbeidet.

Vi opplever at indeksene blir stadig mer brukt av medlemmene. Indeks kjøring skjer 2 ganger årlig, etter høstsesongen og etter vintersesongen. Målet er at vi skal ha ferske indekser innen St Hans og i løpet av januar. Dessverre er det stadige forsinkelser i dette arbeidet. Forsinkelser skjer i flere ledd, både ved uthenting av data fra raseklubbene, og ved kjøring av data. Vi jobber med å få en bedre rutine på dette, blant annet er det tatt opp med RU hvordan data-uthenting kan optimaliseres. I 2020 var det særlig store forsinkelser. Nå var det jo lite prøvedata fra vintersesongen, og noe redusert høstsesong, så utslagene ble ikke så store som en ellers kunne forventet da vi endelig fikk en indeksskjøring basert på uttrekk i midten av oktober.

HD indeksen er imidlertid et svært viktig redskap og den burde være upåvirket av det spesielle året 2020.

NVK har ansvar for at avlsarbeidet for våre tre raser har en god utvikling i tråd med avlsplanen vår RAS. Det er en relativt stor andel importer/import av gener, dette påvirker klubbens innflytelse på utviklingen av hundene våre. Våre hunder blir påvirket av den avl som føres i landene vi importerer hunder fra. Dette trenger ikke være negativt, men utviklingen blir mer uforutsigbar både når det gjelder helse (HD), gemytt, eksteriør og jaktlige egenskaper.

Kontakt med andre land er derfor viktig.

Arbeidet for å få den norske hundedatabasen oppdatert med data (først og fremst HD-data) fra SKK og DKK vil også være viktig i denne sammenheng, dette vil vi som tidligere nevnt ta opp igjen i RU.

IT

Datahound, NVK's hundedatabase fungerer godt.

Vi registrerer at mange er opptatt av hvilke hunder som ligger på avlshundlistene, mens andre ikke er klar over at de har en hund som er kvalifisert og heller ikke melder dette inn. Vi skulle gjerne hatt flere hunder på avlshundlistene og oppfordrer dem som har hunder som tilfredsstill klubbens kriterier melder inn disse til avlsrådet.

Det er viktig å huske at vi må opprettholde genetisk variasjon og jo flere avlshunder jo bedre.

Det er også viktig å huske at indeksene ikke er «sanne» eller «riktige» verdier da sikkerheten kan variere, men de gir en god *pekepinn* på hundenes avlsegenskaper. Avlsrådet diskuterer om vi skal publisere indeksenes sikkerhet, dette vil det trolig komme noe om i 2021.

Vi savner fremdeles gode bilder av avlshundene, vi er avhengige av at eier selv sender oss bilder.

Vi får sporadisk meldinger om prøvestarter som mangler i NVK's database. Dette må eier først sjekke i NKK's DogWeb. Hvis resultatet ikke ligger i Dogweb må henvendelsen gå til NKK. Ligger de i Dogweb men ikke i NVK databasen kan henvendelse gjøres til Avlsrådet. Det kan ta 2 – 4 uker fra et prøveresultat er synlig i DogWeb til det er synlig i Datahound. Dette har med hvor raskt NKK legger dataene ut på filer der vi kan hente dem ut og oppdatere Datahound. I perioder har det vært etterslep her og dette har tatt lenger tid.

HELSE

Utviklingen av HD

Avlsrådet følger godt med på HD utviklingen for rasene våre.

KV

ÅR	ANTALL HD-RØNTGET	ANDEL HD I PROSENT
2015	102	3,0
2016	111	5,4
2017	108	7,4
2018	93	15,1
2019	155	14,8
2020	97	10,0

2020: 97 røntget, 10% HD (et par er re-røntget med C hofter, uten disse er det mellom 8 og 9% HD i 2020)

Det er veldig positivt med nedgang i HD % fra 16 til 10 fra 2019 til 2020. Dessverre er antall røntgede hunder gått ned.

I 2020 kom det kriterium om krav til samleindeks på 200 for godkjente parringer, dette for å få ned tallet på hunder med HD. Det er jo for tidlig å si hvilken effekt dette vil ha, men det økte fokuset på HD for KV har forhåpentlig bidratt til større bevissthet ved vurdering av avl på egen tisper og ved valg av hannhund.

SV

Totalt 76 hunder er røntget i 2020.

Resultat: 52 hunder med A-hofter
19 hunder med B-hofter
4 hunder med C-hofter
1 hund med D-hofter

Dette gir en HD-prosent på **6,58** mot 14,85 i 2019

Hunder røntget i 2020 med B-hofter utgjør 25 %, I 2020 er det røntget 25 færre hunder enn i 2019.

Prosenttallene for HD de seneste årene ser slik ut:

2015: 20%
2016: 9,5%
2017: 13,6%
2018: 20%
2019: 14,85%
2020: 6,58

Som vi kan se av tabellen har resultatene svingt mellom 9,5 og 20 fra 2015 til og med 2019, det er svært positivt at tallet for 2020 er 6,58!

Men det er likevel grunn til å ha «høy beredskap» for HD fremover, merk at 25 % av hundene har B-hofter, B-hofter avler flere C hofter, og vi vet at arvbaheten for HD er høyere hos SV enn på de andre rasene.

Vi må fortsette med fokus på samlet HD indeks for parringer og fristatus for avlsdyr. I nye avlskriterier som ble vedtatt på årsmøtet i 2019 ble det innført krav om at minst en av foreldrene i kombinasjon skal ha A hofter.

LV

I perioden 2010 til 2020 er det røntget 138 av totalt 224 registrerte hunder. I hele perioden er det kun påvist 2 med svak HD, C hofter. Av 136 HD fri i perioden er det ca 10 % med B hofter.

Annet vedrørende helse

Avlsrådet følger med på sykdomssituasjonen for rasene våre både i Norge og i andre land. Det dukker fra tid til annen opp «nye» sykdommer.

Vi følger som tidligere med på både vWD og EBJ på KV, uten at vi har sett noe av dette i Norge.

Vi holder situasjonen under oppsikt og test av importere som brukes i avl vil være en faktor som vil redusere risiko.

Det kommer enkelte meldinger om sykdommer som allergi og epilepsi, men ikke noe som er alarmerende, antall meldinger ligger omtrent på samme nivå som tidligere år.

Når det gjelder epilepsi har vi inngått et samarbeid med Frode Lingaas ved NMBU. De tar imot prøvemateriale fra syke hunder og slektninger. Det er sendt inn noen prøver men ikke så mange som vi kunne ønske. Det er åpnet for anonym innsending, da formålet med dette er å utarbeide en test. Vi har imidlertid også opplyst at vi gjerne ser at avlsrådet blir informert om syke hunder. Dette gjelder alle typer sykdommer som kan ha en arvelig faktor, for eksempel allergi, OCD (bruskløsning), korsbåndskader og entropion (innrullet øyelokk) Listen er ikke uttømmende.

Når vi sitter på slik informasjon kan vi fraråde avl som medfører at hunder med samme sykdom i linjene kobles sammen. Avlshundene selv skal selvsagt være friske.

Eksteriør;

I 2019 ble det opprettet en pris for beste jaktpremierte utstillingshund.

I 2020 har det vært gjennomført langt færre utstillinger enn oppsatt. Dette har selvsagt påvirket antall søknader til denne prisen da mange ikke har hatt anledning til å delta på utstilling. Vi har likevel fått inn 4 søknader på KV og 3 søknader på SV, ingen søknader på LV. Vinnerne er lagt ut på nettsiden og kan finnes i årsmelding for den enkelte rase.

Vi fikk godkjenning fra NKK til å gjennomføre høydemåling for alle rasene på alle utstillinger i 2019 og 2020. Dette på bakgrunn av at det har blitt reist spørsmål om hundene har blitt mindre i fysisk forstand, dette gjelder særlig for SV og KV. Dessverre var vi maksimalt uheldig med hensyn til den perioden dette skulle gjennomføres, i 2019 falt mange høstutstillinger ut grunnet hundesykdom, og i 2020 grunnet Corona. Vi må ta en oppsummering på dette og eventuelt søke NKK om å få en ny periode for gjennomføring av høydemåling.

Rasekompendiene som vi ferdigstilte i 2018 og sendte til NKK har dessverre ikke blitt godkjent ennå. Kompendiene ligger hos NKK, og sommeren 2020 ble vi kontaktet av en ny standardkomite oppnevnt av NKK, som skulle se på kompendiene. Vi har ettersendt det som er etterspurt, men vi har ikke fått noen tilbakemelding fra NKK i skrivende stund.

Planen er fortsatt å ha en eksteriørdommer - konferanse når kompendiene er godkjent av NKK.

Farge «Gelber Brandt» hos KV

NVK har over lang tid påpekt at det er en feil i oversettelsen av rasestandard for KV. Dette gjelder angivelsen «Gelber Brandt» i den tyske standarden.

«Gelber Brandt ist zugelassen», oversatt i den norske standarden til:

«Gule tan-tegninger tillatt.»

Dette mener vi er feil, og vi har angitt i det omtalte rasekompendiet hva vi mener er riktig håndheving av denne fargevarianten.

Den tyske standarden angir ikke noe om hvilken farge dette faktisk er og hvor mye som er tillatt av denne fargen. Vi har derfor tatt et initiativ til å sende en henvendelse til moderklubben i Tyskland der vi ber om en beskrivelse av fargen og hvor mye/hvor på kroppen denne fargen er tillatt. Vi har kontaktet KV-klubbene i Sverige og Danmark som er enige i at vi sender en felles henvendelse, og vi har forfattet et brev om dette på vegne av alle landene.

Sluttkommentar

Vi ønsker at oppdrettere og hundeeiere skal se på Avlsrådet som en god ressurs for den enkelte hundeeier og for klubben.

Vi opplever at flere henvender seg til klubben og ber om råd, eller for å stille spørsmål rundt ulike forhold. Dette synes vi er veldig positivt.

Vi vil bare oppfordre til at medlemmene fortsetter med dette. Vi ønsker både ris og ros fremsatt på en saklig måte. Dersom dere mener noe er feil håndtert, ber vi særlig om at dere tar direkte kontakt med avlsrådet. Kanskje bygger det på en misforståelse? Vi gjør vårt beste for å svare ut henvendelser og øke forståelsen for avl og avlsrådsarbeid. Vi ser på kommunikasjon med medlemmene som en viktig del av arbeidet vårt.

For resultater fra utstillinger og prøver, vises til årsmelding fra hver rase og i tillegg kan resultater finnes på datahound og Dogweb.

Februar 2021

Trude Lien, Avlsrådsleder